

derimod sidder en Tiendeieer som Formand. I saa Tilfælde tør det dog maasse antages, at Tiendeybernes Interesse neppe bliver varetaget saa upartisk, som ønskeligt var. Skulde jeg derfor kunne gaa ind paa en Kommissions Medsættelse, maatte jeg absolut og ubetinget holde paa, at Tiendeyberne fik en umiddelbar Indflydelse paa Kommissionernes Sammensætning. Det, der imidlertid slog mig mest, var et eneste lille Ord, der kom fra det ærede Medlem (Casse). Han fandt den Maade, hvorpaa man ifjor havde søgt at løse Spørgsmaalet, uheldig, hvorimod den her foreslaaede var saa meget heldigere, fordi vi maatte komme ind paa Noget, der kunde fyldestgjøre de høiere Interesser. Ja, denne Udtalelse af det ærede Medlem er i Grunden ikke saa mærkelig, naar jeg tænker mig om; thi estersom jeg kjender det ærede Medlems Stilling fra ifjor, og jeg nu kjender dette Forslag, maa jeg indrømme, at det fuldstændig fyldestgjør denne Betingelse, idet det fyldestgjør de høieres Interesser, men ikke fuldstændig nok de Mindres Interesser. — Det er foreløbig kun disse saa Bemærkninger, jeg skal gjøre. Jeg skal, ligesom min Sidemand, erklære, at jeg meget nødig gaar ind paa Lovforslaget. Skulde jeg gjøre det, maatte Kommissionens Sammensætning saa betydelig forandres, at det næsten blev noget helt Andet, det helt Modsatte. Ellers vil jeg ikke kunne gjøre det, idet jeg ikke tror, at den anden Sides Lærø da bliver fyldestgjort, som den bør og skal. Hermed skal jeg slutte.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(N. Andersen): Jeg skal tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger til de Udtalelser, der ere fremkomne mod Lovforslaget. Det var jo især det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Madsen), der rettede det stærkeste Angreb paa Lovforslaget. Han kom i Indledningen til sine Betragtninger med den Udtalelse, at i tidligere Tid var man gaaet vilkaarlig frem med Hensyn til Tienden. Jeg veed ikke, hvad det ærede Medlem forstaar dermed, at man skulde være gaaet vilkaarlig frem; thi hvis dermed skal forstaas hvad man i Almindelighed forstaar ved Ordet vilkaarlig, nemlig at man ikke tager det fulde Hensyn til alle Sider, men kun til en enkelt Side, tror jeg, at det ærede Medlem tager feil. Thi det, der skete i Aaret 1810, var saa langt fra at være vilkaarligt, at man endog tog det Hensyn til Fremtiden, at det blev bestemt i den Forordning hvorom der er Tale, at, naar Kommissionen havde udfundet, hvad Tiendebelen af den daværende Aal var, skulde der lægges $\frac{1}{10}$ til af det Udfundne for den fremtidige Forøgelse i Produktionen. Dette kan man dog egentlig ikke kalde en Vilkaarlighed fra den daværende Magts Side, tværtimod efter Alt, hvad der foreligger, ubviste den daværende Statsmagt den Gang den størst mulige Omhu for at forhindre, at de daværende Tiendeieere

skulde lide noget Tab i deres daværende Indtægter. Det er imidlertid ganske vist, at det var forudsætt af de Mand, som gjennemførte disse Foranstaltninger, at den Tid vilde komme, da de fremtidige Tiendeieere ikke vilde faae saa stor en Part af det, der avles, som de indtil den Tid havde; deri har det ærede Medlem ganske Ret. Der var Noget, som det ærede Medlem udsatte paa Lovforslaget, som han kaldte Redaktionsfeil. Han mente, at det var noget uheldigt eller noget keitret, at det i § 4 atter blev nævnt, efter at det alt var sagt i § 3, at Ministeren skulde udnævne Kommissionens Formand. Men det ærede Medlem kan jo ikke have overset, at det er sagt paa disse to Steder, paa hvert Sted i sin Forbindelse og med sit Hensyn. I § 3 bestemmes der, hvem der skal udnævnes til at danne Kommissionen, og i § 4 fastsættes Tiden, da denne Udnævnelse skal træde i Kraft, saa Bestemmelsen i § 4 neppe er saa aldeles overflødig, som det ærede Medlem vilde mene. Med Hensyn til Realitetsbemærkningerne var der en, som jeg anser for en Hovedbemærkning, den nemlig, at det ærede Medlem ikke vilde kunne gaa ind paa Lovforslaget, naar det skulde være bindende for begge Parter, at Tienden skulde afsløses paa den Maade, som her er foreslaet. Der har i tidligere Tider været Frihed i saa Henseende. Den Gang den første Afsløsning fandt Sted, nemlig Afsløsningen fra Ydelsen i Kjørvæn til Ydelsen i visse Lønder Korn, havde Yberne fuld Frihed til at vælge, hvilken af disse Maader de foretrak. De fleste valgte at betale i Penge efter Kapitelstarten, medens Andre valgte at levere Korn. Nu ere disse Sidste, som valgte at levere Korn, senere komne til den Erfaring, at de have gjort et daarligt Valg, og naar man nu tager saa meget Hensyn til dem, at man vil foretage en Forandring i det Forhold, som de den Gang frivillig have valgt, tror jeg ikke, at der gjøres nogen egentlig Uret ved at sige, at nu skal det være almindeligt og Sagen dermed forbi, for at man ikke atter om nogle saa Aar skal være i den samme Forlegenhed, at der er nogle tilbage, som saa komme og forlange en Forandring af det, de nu vælge. Forøvrigt vil jeg bemærke, at jeg for min Del ikke vilde lægge stor Vægt paa, om det ikke blev saaledes, hvis det ikke skulde være Sagen Banffeligheder paa dens fremtidige Bane. Men dette har jeg netop Grund til at tro, at det vil gjøre, idet det er mig bekiendt, at Folk, der ikke have nogen videre Interesse af denne Sags Fremme, betragte den paa den Maade, at de sige: Forsaavidt det er et Samfundsanliggende, maa det ogsaa kunne paabydes, at Afsløsningen skal gjennemføres, men har det ikke saa megen Interesse, at man tror at kunne paabyde dette, saa er der i det Hele slet ikke nogen Grund til at røre ved Forholdet. Det har nærmest været vor Betragtning, at Afsløsningen skulde være